

مدیر کل

جلال الدین الحسینی مؤید الاسلام
ساحب امتیاز روزنامه هفتگی
و یومیه (جبل المتین)
** (عنوان مراسلات) **
طهران خیابان لاله زار
دبیر مدیر میرزا سید حسن کاشانی
دبیر اداره آقا شیخ بهایی کاشانی
غیر از روزهای جمعه همه روز
طبع و توزیع میشود

یومیه

جبل المتین

۱۳۱۱

طهران

قیمت اشتراك سالیانه

طهران ۴۰ قران
سایر بلاد داخله ۴۵ قران
روسیه و قفقاز ۱۰ منات
سایر ممالک خارجه ۳۰ قران

** (قیمت يك نسخه) **
در طهران صد دینار
سایر بلاد ایران سه شاهی است

قیمت اعلان مطری

دو قران است

روزنامه یومیه ملی آزاد سیاسی اخباری تجاری علمی ادبی مقالات عام المنفعه
با امضا قبول و در انتشارش اداره آزادی است

شبه ۱۲ شعبان المعظم ۱۳۳۵ هجری قمری و ۴ مهر ماه جلالی ۸۲۹ و ۲۱ سپتمبر ۱۹۰۷ میلادی

(راجع بشماره (۱۰۷)

در سال ۱۸۶۰ مسیحی یعنی چهل هفت سال قبل عالم
مشهور (کارنس) که در فن ثروت یگانه بود خبر داد
که قیمت نقره تنزل فاحش خواهد نمود و بواسطه اعتبار
و وثوقیه عموم اهالی اروپا و امریکا بقول او داغند
خوف و دعتش برار ب ثروت و سرمایه داران بلکه
سیاسیون غلبه کرده از نگاهداری و خرید نقره حتی الاکان
دوری مینمودند و قهراً این امر باعث تنزل نقره گردید زیرا
که عرجنسی همینکه نامرغوب شد و طلبانی کم گردید
ناچار ارزان میشود در این اثناء نقره زیادی که از معدن
استخراج شد و از یک هزار کرور تومان زیادتر بود بر
ارزانی و امروء فریض مکوکات نقره آلمان که قریب
سیصد کرور تومان میشد بیشتر برارزانی و تنزلش افزوده
یکباره بی اعتبار گردید -

چون امریکا قدری قیمت نقره را بالا برد زیرا
که جنگهای داخلی درینگی دنیا باعث تمطیل زراعت
گردید پنبه در آن حدود بقدر کفایت بعمل نیامد ناچار ار
هندوستان و مشرق زمین پنبه زیادی با امریک
حمل نموده و نقره در عوض آنها دادند و مقداری از
نقره فراوان که در آنجا جمع شده به هندوستان
ارسال کردند به علاوه سالیانه میلی معتد به بایران خراب
فرستاده هی قران و دوهزاره سکه کرده آلات و اوانی
و زینت و غیره ساخته در مقابل طلا و جواهر و
نقایس و متاع و اجناس میبردند این معنی اگر چه
تا درجه تنزل را مانع گردید لکن معدن بی پیر مثل
خاک متصل نقره بیرون میداد و کار تجار و صرافان
و صاحبان باگهارا زار میساخت و اما اگر فرستان

بحدود مشرق نبوده بازار اروپا یگانه گرفتار سکتی بزرگ
میشد درست ما از برای آنها حکم يك کار شیرده را
پیدا کرده بودیم در سال ۱۸۸۶ مسیحی زیاد از دوثلث
قره که از معدن دنیا بیرون آمد حمل به هندوستان تنها
شد زیرا که قیمت آنرا علی التحقیق یکصد و بیست کرور
تومان حساب نمودند - در فاصله پانزده سال یعنی از
سال ۱۸۵۵ تا ۱۸۷۰ یگهزار و پانصد کرور تومان نقره
از امریکا و اروپا ب سمت بلاد هندوستان فرستاده
شد و در عوض اتمه نغیسه و جواهر خوشاب
و آذوقه و پنبه و تریك و غیره گرفتند
خلاصه کلام آنستکه نقره امروز میزان معامله و
ثمن بودن خارج شده خردش هم مثل سایر اتمه يك
مال التجاره شده است لکن مال التجاره بسیار بدی که
بواسطه فراوانی و کثرت استخراج ارمه ن و آسانی
استخراجش خیلی از بلا را گرفتار کرده و ثروت آنها را
کم نموده است و امروز اکثر علماء فن ثروت را عقیده
بر اینست که نقره را نمیتوان جزء هود شمرد و میزان
پول را از روی سکه نقره قرار داد بجهت اینکه چیزی که هر
روز تغییر و تبدیل قیمت پیدا میکند بلکه
روز بروز ارزاتر و بیقدر میشود قابل اعتبار
نیست تا میزان معامله و قیاس کسار تجارت
باشد - و صلاح را چنان میداند که پول حسابی رسمی
که مایه اعتبار است طلا را قرار بدهند منتهی برای خورده
فروشی و معاملات جزئی کمی مثلا صد هزار تومان
پول نقره سکه کرده قیمت او را روی طلا مقرر کنند حال میزان
پول ما تومان است و تومان را بده قران هم میزان کرده ایم و طلا
را نسبت بنقره بیسنجیم ولی باید بعکس کرد یعنی تومان را

مثلا يك سكه يكتمالی طلا قرار بدهیم و اعتبار قران را بواسطه طلا بدانیم که چون در بازار ده قران باشد که یکتمالی طلا معاوضه میشود لذا قران اعتبار دارد و هر ساعت که معاوضه نشود هیچ اعتبار نخواهد داشت تنها یک متاعی خواهد بود که از روی متاعل فروخته خواهد شد و سکه اش باطل خواهد بود نظیر اسکناس یا سهام بانک و هر کس که يك صدمه کاغذ ده تومان ارزش دارد بواسطه آنکه در بانک اگر بدهیم ده تومان طلا عوض میدهند و اگر عوض ندهند بگای باطل و پوچ است —

— يك مسئله خیلی مهم آنستکه سکه قره حتما باید محدود باشد و سالیانه یک مقدار کمی بیشتر قره سکه ترند و غنغن کنند پول قره از هیچ خاکی بخاک دیگر وارد نشود زیرا که اگر زیاد سکه کنند شاید یکدفعه قسزل زیاد پیدا کرده است اسباب خسارت فوق العاده میشود اما همینکه مقدارش جزئی است خسارتش نیز جزئی خواهد بود یکی از علماء چنین میگوید: در هر کجا که میزان نقد بر طلا و قره بود و سکه قره را نسبت بسکه طلا بدهند لکن مقدار قره که سکه میشود محدود نباشد مدت زمانی نگذرد که هر چه پول طلا در آنجا هست خارج شده و بمالک دیگر برود و همه قود و پولش قره کشته ثروت مالیه کم شود زیرا که چون طلا در آن ملک مفقود گردد دیگر مجبوراً قیمت قره نسبت بطلا نباشد بلکه بالنسبت سکه قره سایر بلاد هدجوار گردد پس قهرراً تنزل کرده ثروت داخلی را قصص دهد و وضع عالم نشان میدهد که بزودی اهل عالم متفق شده مقیاس معاملات را بطلا قرار داده غنغن کنند که در هر جا بقدر احتیاج اهالی بیشتر قره سکه نشود و از زمان ملک نیز خارج نگردد و اعتبارش نیز بواسطه سکه طلا باشد

از این بیانات معلوم شد که کار ثروت و تجارت ما تا چه اندازه زار است و با اینحال هر یکروز که بر ما میگردد مبلای گرامند از ثروتمان کاسته و بحسب اجانب داخل میشود عجالتاً علاجی که ممکن است تاحدی ما را از مرض فقدان سکه حکم فقر الدم را داره نجات دهد تشکیل بانک ملی است لکن بشرطیکه ضرابخانه طلا متروک و معطل باشد درست است که تعطیل ضرابخانه پول را کم میکند و اسباب دست تنگی در مالیه و تجارت میشود و بیولوی کار را بر عموم سخت مینماید اما اگر باز باشد و هر روز قران قره سکه شود زیاد تر ثروتمان پایمال میگردد اول کسیکه باین عیب مطلع شد شاهزاده عین الدوله بود که حکم کرد اداره ضرابخانه را تعطیل

کنند و باین واسطه در عرض دو سه سال قیمت قران ترقی هایشان نمود چنانکه سابق يك فرانك معادل دو قران و نوم و يك منات متجاوز از شش قران بود و این ایام فرانك دو قران و منات پنج قران است تقریباً یکخمس قیمتش زیاد شد — برای مصلحت دست تنگی باید بانک ملی سندات خود را رواج دهد و بواسطه طلائی که در صندوق سرمایه حفظ و نگاهداری میکند سندات خود را اعتبار داده با زار معاملات را گرم کند و رود نقره اکیداً ممنوع و مسکوکات نقره از هیچ جا وارد ایران نشود از طرفی دیگر وزیر تجارت و سائل از دیداد صادرات را فراهم کنند و بر وسعت دائرة تجارت داخله ایران بیفزایند این ایام که دو باره بخسبیل زمین سکه بود در کویا اتمام و اعزام بقیه ثروت ملت را نیز گمر همت بسته بودند اگر چه بعد از تغییر کابینه نمیدانیم بر همان خیال باز باقی هستند یا تبدیل مسلک داده اند بهر حال عقیده نگارنده آنستکه بهر شکلی هست باید چند امر را مورد توجه تام قرار داد و اقتدرت تقبیل کرد که به نتیجه برسد و وجود هر يك از اینها ملازم دیگرهاست که مثل رشته زنجیر حلقه های آن مرتبط بیکدیگرند و اگر یکی از بی برداشته شود جملگی بی اثر میشوند اول تشکیل بانک ملی بیک شرطیکه اوقات رفقا را تلخ میکند یعنی تجار داخله و اعیان ما در او مداخله نکنند يك مدیر عالی از سویس یا فرانسه یا ژاپون آورده در تحت ریاست ناصر الملك و مدیری آن شخص خارجی امور بانکی اداره شود —

دویم — اصلاح امر سکه که بعدها تنزل وی اعتباری در سکه ایران ظاهر نشود

(مکتوب)

خدمت آذینش افات مدیر روغن ضمیر روز نامه محترم حبل المتین دام توفیقاته زحمت میدهد چند کلمه ذیل را مقرر فرمائید در روز نامه بومیسه درج فرمایند

امروز کمال امید واری سی کرود نفوس ایران و افراد اهالی این مملکت بر این است که مجلس مقدس دارالشورای ملی شیدالله ارکانه حافظ حقوق و حدود افراد ملت ایران است و نظر بسوابق و دلائق نوع پرستی و وطن دوستی آحاد و افراد میدانند که دامن مدیر محترم روز نامه حبل المتین از لوٹ اغراض نفسانی منزله و از صلاح حفظ رعایت حال ارباب غرض بکلی مبرا است و میتوان بصیغه قسم یاد کرد که بهتک هرف و توهین فردی از افراد نوع بلا جبهه راضی نخواهد بود

در نمره ۱۰۹ روز نامه مقدس لایحه بالمضاء آذلی و آقا ابوالقاسم که خود را صراف معرفی کرده اند مضمون لایحه مبنی بر این است که مشارالیهما بحریک حاجی محمد تقی اخوی تفنگ برداشته بزایوه مقدسه ۳ رفته اند و مقصود از فرستادن و رفتن و توقف ایشان چه بوده و چه نتیجه بحال حاجی محمد تقی داشته هنوز معلوم نیست مسلم است چنانچه مشارالیهما خودشان را بشغل واقعی باداره جلیله معرفی کرده بودند البته اداره از درج و انتشار لایحه آنها امتناع میفرمودند چون امروز این قبیل اشخاص امورات را مختل دیده و ابداً مستظر استنطاق و مجازات نبوده مسئولیت و گرفتاری مجازات قانونی را بخیال خود راه نمیدهند گمانشان این است که شب را دور هم نشسته هر خیالی که باخود یافته در کعبه و کنار ورد زبان ساخته اند اینگونه اظهارات که تولید هزاران فساد است بمقاصد خیالی خودشان رسیده و بهره بردار خواهند بود غافل از اینکه پس از صرفی پنجاه سال عمر تحصیل و کسب ذره شرف و اعتبار با هزاران زحمات و خدمات بدست آمده ناچار باید عرض ظلم خود را بمجلس مقدس دار الشورای ملی شیدالله ارکانه و بحضور مبارک علماء اعلام و حجج اسلام و نمایندگان ملت دام ظلهم العالی نموده برای رسیدگی و استماع مشارالیهما چند نفر اشخاص بیفرض محاکمه قرار داده استنطاق شود (تاسیه روی شود هر که در او غش باشد) و محرک این قبیل فتنه و فساد معلوم شود البته تکلیف روز نامجات این است که اعلان فرمایند اینگونه اقدامات و تقویت از فساد تولید هزاران فساد خواهد کردید و فعل حرام است (الحاج محمد باقر صراف تبریزی)

خلاصه مذاکرات مجلس دار الشوری

پنجشنبه ۱۰ شهر شعبان

مذاکره در باب کرمانشاهیان شد گفته شد که برای رسیدگی و تحقیق این کار بهتر از شخص ظهیر الدوله کسی نیست خوبست رجوع شود در همانجا کاغذیکه شاهزاده حاجی سیف الدوله بوزیر عدلیه نوشته بود در این باب از برائت ذمه خود و اینکه اموال غارت شده ایشان در انبار است در کرمانشاه قدری پیشی ظهیر الدوله و قدری پیشی آقا محمد مهدی و قدری هم ترده دیگران است به بیعتن هاید تمام اموال شان باشد بعد از مذاکرات

زیاد فرار شد که صورت مجلس استنطاق عدلیه بیاید در مجلس آنچه حکم عدلیه عد بعد از تحقیق اجرا شود تلگرافی از انجمن بار فروش قرائت عد که هشت ماه است اینجا انجمن منقذ و حال حکومت میگوید اینجا نباید انجمن باشد فقط انجمن باید در ساری باشد بعضی اظهار داشتند که این مطالب همان مسئله نزاع ایالتی و ولایتی است بعضی دیگر اظهار داشتند که اینها مقصود شان اینست که بر فرض ولایت بودن مازندران انجمن باید در بار فروش باشد بجهت اهمیت آن نه در ساری بعد از مذاکرات زیاد برای تسهیل امر و قطع کلام از همه جا رای گرفته شد که ایالت منحصر است بچهارتا (آذربایجان) (فارس) (کرمان) (خراسان) باقی ولایت و حکومت می باشند و در خصوص انجمن بار فروش فعلاً وزیر داخله تلگرافی کنند که همان نحو باشد تا فکری بشود که آیا مرکز حکومت ساری باشد یا بار فروش آنوقت تکلیف انجمن معلوم خواهد شد

تلگرافی از خوی از پسر جناب حاجی امام جمعه قرائت شد که دوست نفر تش شان در آفتاب و کسی جرات کفن و دفن ندارد در این مدت آنچه فریاد کردیم هیچکس بداد ما نرسید خوی نزدیک است آتش بگیرد مذاکرات در اینخصوص و در خصوص کلیه اغتشاشات خیلی شد و اظهار عدم همراهی دولت و دولتیان زیاد شد بالاخره منتظر نتیجه از طرف وزرا بودند که حسب الوعد عصر امروز بیایند بمجلس تا معلوم شود چه اقدامی کردند

از طرف انجمن مرکزی وعموم انجمنها اظهاراتی شده وعموماً وارد عمارت بهارستان بعنوان تحقیق در مجلس مقدس و منتظر جواب صریح صحیح و ثمرات اقدامیه از طرف مجلس و دولت در باب سرحد و سایر کارها و تهیه قشون و انتظام امور هستند و مستدعی مجلسی مرکب از وزرا و امراء واعیان و تجار و اصناف در روز هفدهم ماه که افتتاح مجلس مقدس است بشود که نتیجه آن اتفاق و اتحاد و برادری و اخوت و یگانگی و دور کردن فتنه و شقاق و دویت و بیگانگی باشد جناب رئیس اظهار داشتند که بر حسب احضار اعلی حضرت شرفیاب شده همین عرایض را خواهم عرض کردن و انشاءالله آن مجلس هم غایتاً در روز شنبه منقذ شود و بهتر اینست که باکمال رضایت اعضا و نمایندگان انجمنها تشریف ببرند انشاءالله تمام مستدعیات شان برآورده خواهد شد

عاهزاده و صاحب‌منصبان در بندر مزبور فراهم آورد. بعد از صرف عام مامورین دولتی بسلاستی یکدیگر شربتی نوعیده و بقای دوستی ملتین را خواستار شدند. هندو های مستخدمین کار خانجات ملنکام که اجماع انالی عنفا بیرون کرده بودند فعلا مامورین حکومت آنها را بسر خدمت خودشان آورده و همه قسم تمهیدات تأمینات آنها نموده اند ولی بیچاره بقری ترسار و هراسان هستند که مشغول جمع آوری مطالبات خود شده اند که بخاک کانادا بروند.

از قرار تداکرات واصله از کاما بلانکا خبری که در خصوص ورود و بخشی نشستن فشان در مارا کان رسیده بود قبل از تحقیق مسئله بوده است بایست معنی که حکم ان صادر شده بود ولی واسطه وصول اخباری که بنی بر آن بود که مولوی حافظ ذخیره محل را تصرف نموده ناسخ حکم مزبور داده شده است.

(اعلان)

صابون عطری بسیار ممتاز از ایران مرکز فروش در جنب دکان امین الملک بمبئی بمیان حجیه ۳۰ و ۳۱ بمبئی قیمت قابلی پانزده شاهی

اعلان

کتاب (مارگوراند و فارسی) (شمس طالع) (ونخت نامه) از ترجمه و تالیفات مطهر ووس خون ملیک یانس در کتبخانه تربیت در مطبوعه فاروس و در کتابخانههای معتبر دار الخلاله برای فروش موجود است

(اعلان)

(علم عکاسی جدید)

کتابی است مفصل که با کمال دقت با قرائت خیلی سهل تمام مطالب جدید و و ظهور عکاسی را شرح میدهد تالیف کار نیث خان دالگنجیان دیبا ساز و بروی تلکرافخانه مبارکه قیمت جنسی پنجاه اردینار است اگر از ولایات هم خواسته شود با جرت پست باید ارسال شود

— (اعلان) —

د کتر استیانیان حکیم مخصوص دندانسازی اعلیحضرت همایونی در خیابان علاء الدوله روی بوی خانه امیر نظام کارخانه دندانسازی خیلی ممتاز و مکمل باز نموده و قبول می نماید همه جور ناخوشیهای دندان را معالجه نماید بطرز سبک امریکائی و هم روز سه ساعت هشت الی دوازده و یکمی و بعد از ظهر از ساعت دو الی شش فرنگی در محل معروض برای رجوع کنندگان حاضر است

(حسن الحسینی الکاشانی)

مذاکره در خصوص وجه اعانه شد که ملت حاضرند برای اینکه حتی القدره وجه اعانه بدهند اگر در میان سه روز دیگر ور آنها نقری پنج هزار بدهند میلی خواهد شد و از ایشرو ملت حاضر است که کمک مالی و جانی هر دو بنماید گفته شد حال که دولت وعده داد باید یکی دویز صبر کرد اگر حاضر شد برای تهیه پول وقتشون چنانچه هر دو هم برای او میسر و حاضر است فیما والا بهمین نحو ملت خودشان اقدام خواهند نمود

اخبار تلگرافی خارجه

از لندن بموجب خبر تلگرافی ازوا شنکتین رسماً مذکور است خراب روسولت رئیس جمهوری امریکارا عزم بر آن نیست که سفاین جنگی باقیانوس ساکن میروند در آنجا دائماً مقیم و ده باغند لکه بمحض آنکه ماموریت و مقصود آنها در آنجا بعمل آمد و معلوم شد که ممکن است دسته عظیمی از سفاین از اقیانوس باقیانوس دیگر با کمال سلامت و قدرت سیر نمایند مراجعت باقیانوس اطلس خواهد نمود

در بلنگام مامورین جمعی را دستگیر نموده چهار زن و یکمرد محکوم بچسب چند ماهه گردیدند در موهمی که پلیس آنها را بمحسب میبرد اجماع مردم بسیجان آسده و بر سر پلیسان حمله برده و سنگ بار پده اند که سهو سهو ممکن است بصرین را خلاص بدهند بالاخره دسته پلیس احضار و اجماع را قهرآ متفرق نمودند

دولت اسپانیول عازم است که عما قریب هفتصد نفر دیگر کمک فشان خود و فرانسه که در مراکش مشغول زد و خوردند بفرستد

در مجلس و کلاهی فائده نرقه سوسیالیست ها (اجتماع یون) بریاست مسووزور بشدت بر هیئت وزراء تاخت آورده و بر رویه دولت در مراکش جداً اعتراض نموده اند

اعلیحضرت ادوارد ار مرین باد حرکت و بلند تشریف فرما میشوند

قاسدی که از فر آمده چنین راپرت میدهد که سلطان مراکش قبل از آنکه بحانب راط و مجادله مولوی حافظ عربیت نماید بیقاع شبرکه مقدسه واقع در شهر پای تخت مشرود شد همت و مرخصی طلبیده و کمان این است که در روز دوشنبه حرکت نماید

دسته از سفاین بحر الروم انگلیس بریاست کمی از شاهزادگان مملکت فعلا در بندر پیراوس (از بنادر یونان) متوقف است یکی از اعظم یونان ضیافتی با تاختار